

Dr. Fritz László

A Iorga-kormány "interimár-bizottságai" és a magyar nemzetkisebbség*

Erdélyben az 1925. június 13-i törvénnyel intézményesített *megyei és községi tanácsok* (consiliul judetean, consiliul comunal) nagyjában a törvényhatósági bizottságoknak és a községi képviselőtestületeknek felelnek meg.

Jóllehet Erdélyben az impériumváltozást megelőzően önkormányzatról távolról sem lehet beszélni, mégis a megyei és községi választott tanácsok intézménye nyújtotta az egyedüli lehetőségét annak, hogy a központi kormánynak biztosított túltengő hatáskör szűk korlátai között a polgárok saját helyi ügyeiket önmaguk intézzék. Bármilyen csekély mértékben tehát, de mégis a helyi önkormányzatnak ezek a választott tanácsok a kifejezői.

A régi királyságtól a közigazgatás egységesítése címén Erdély területére is átültetett és az impériumváltozás óta egymást felváltó közigazgatási rendszerek mindegyike¹ azonban egy olyan intézményt is ismer, ami az Erdélyben érvényben volt magyar közigazgatási jogból teljesen hiányzott: a választott önkormányzati szervek feloszlásának elvével kapcsolatban az "*Interimár- (időközi, ideiglenes) bizottság*" intézményét.

Az *interimár-bizottság* a új tanács megválasztásáig és megalakulásáig a kormányzat által feloszlott megyei, városi, községi tanácsot volna hivatva helyettesíteni. Valódi rendeltetése tehát valóban csak ideiglenes lehetne. A mindenkori kormány azonban ezeket a kizárólag pártpolitikai szempontok szerint és pártérdekek alapján kinevezett interimár-bizottságokat úgyszólván állandósította. Felette kevés azoknak az eseteknek a száma, amikor a választott tanács zavartalanul működhetett hosszabb időn át, vagy egyes esetekben csak meg is alakulhatott volna Erdély területén.

Az erdélyi magyarságnak mint nemzetkisebbségnek pedig keservesen kellett tapasztalni, hogy a mindenkori kormányzat azokban a megyékben és azokban a városokban, ahol nemcsak megütötte, hanem jóval felül is múlta az abszolút többséget, vagy *teljesen mellőzte* a magyarság reprezentánsait, vagy *nem adott helyet számarányát megilletően* az interimár-bizottságokban, főleg a Székelyföldön pedig olyanokat ültetett a magyar lakosság nyakába, akiktől a magyarság megvetéssel fordult el.

Nem is beszélve az impériumváltozás utáni első 8 évről, az 1925. és 1929. évi közigazgatási törvények életbelépése után is sok helyen a magyar nemzetkisebbség éveken át meg volt fosztva attól a jogától, hogy saját helyi érdekeinek szószólója lehessen. A Iorga kormány 1931. július 14-i közigazgatási rendszere pedig egyelőre 1932. május 16-ig² terjedő tíz hónapra fosztotta meg ettől a jogától. Ez pedig egyet jelent a közigazgatási diktatúrával és a magyar nemzetkisebbség törvényen kívül helyezésével. "Most tíz hónapig szabad vadászterület lesz az ország; visszaestünk abba a korszakba, amely az 1925. évi törvény előtt volt. Hogy ez a rendszer hova juttatta Erdély városait, azt nem kell részletesen ecsetelni, pedig akkor rózsás gazdasági viszonyok voltak. Mi lesz ezután a mai szörnyű nyomorúság közepette, ha ezt a nyomorúságot a *közigazgatási abszolutizmussal* tetőzik" - állapította meg Hegedüs Nándor képviselő a kamara 1931. július 3-i ülésén a közigazgatási reformjavaslathoz történt felszólalásában.³

Az Országos Magyar Párt parlamenti csoportja - mely az 1929. évi közigazgatási reform tárgyalása elől tiltakozása jelül kivonult a parlamentből - az 1931. évi közigazgatási reformjavaslat parlamenti tárgyalásakor kifejezést adott a jogegyenlőség lábball tiprása elleni tiltakozásának, s követelte, hogy ezekbe az *interimár-bizottságokba a kisebbségeket az illető község, város vagy megye lakosságának etnikai és gazdasági tagozottsága szerint állítsa be a kormányzat*.¹

A Kisebbségi Szakosztály megkeresésére az Országos Magyar Párt Központja által lefolytatott adatgyűjtés eredményeit a Iorga-kormány által kinevezett interimár-bizottságok nemzetiségi keresztmetszetére vonatkozólag az alábbiakban közöljük. Két táblázatba foglaltuk össze ezeket az adatokat. Az egyik táblázat az erdélyi megyetanácsok helyébe, a másik az erdélyi városi tanácsok helyébe kinevezett interimár-bizottságok adatait csoportosítja.⁴

I. A megyetanácsok helyébe kinevezett interimár-bizottságok

Sorszám	Megyék	Tagjainak száma összesen	Román	Német	Magyar (OMP tagja)	A magyarság erkölcsi-politikai kötelekébe nem tartozó magyar	Zsidó	A magyar lakosság aránya %-ban 1920-ban
1.	Alsófehér	9	9	-	-	-	-	13,9
2.	Beszterce	a választott megyetanács nincs felosztatva ⁵						
3.	Brassó	9	7	2	-	-	-	32,9
4.	Csík	9	3	-	4	1	1	77,4
5.	Fogaras	9	9	-	-	-	-	4,2
6.	Háromszék	9	5	-	-	3	1	78,6
7.	Hunyad	9	9	-	-	-	-	12,2
8.	Kis-Küküllő	a választott megyetanács nincs felosztatva						
9.	Kolozs	9	8	-	1	-	-	30,1
10.	Maros-Torda	7	7	-	-	-	-	52,5
11.	Nagy-Küküllő	a választott megyetanács nincs felosztatva						
12.	Szeben	9	7	2	-	-	-	3,3
13.	Szolnok-Doboka	a választott megyetanács nincs felosztatva						

14.	Torda-Aranyos	9	8	-	1	-	-	24,2
15.	Udvarhely	9	6	-	-	3	-	93,6
16.	Arad	9	7	1	1	-	-	24,7
17.	Bihar	9	7	-	2	-	-	35,2
18.	Krassó	9	8	1	-	-	-	2,3
19.	Szörény	9	8	1	-	-	-	6,2
20.	Máramaros	9	5	-	1	1	2	8,9
21.	Szatmár	9	8	-	-	-	1	29,9
22.	Szilágy	9	8	-	1	-	-	31,2
23.	Temes-Torontál	9	8	1	-	-	-	14,2
	Összesen	169	137	8	11	8	5	25,8

A megyei interimár-bizottságokat illetően az alábbi megállapításokat eszközölhetjük:

Erdély 23 megyéjében mindössze 4 megyében nem nevezett ki a kormány interimár-bizottságot, s így Beszterce-Naszód, Kis-Küküllő, Nagy-Küküllő és Szolnok-Doboka megyékben ma is az 1930. február 5-én megválasztott megyei tanácsok működnek. (E megyei tanácsokban a magyar tagok számát a *Magyar Kisebbség* IX. évf. 7. sz. 239. oldalán lévő kimutatás tünteti fel.)

A három székelyföldi megyében látszik meg leginkább az interimár-bizottságok diktatórikus összeállítása. *Udvarhely megyében egyetlen magyar tagja sincs az interimár-bizottságnak*, miután a Magyar Párt székelyudvarhelyi tagozatának titkára, Soó Gáspár a kinevezést a megyei magyarpárti tagozat határozata folytán nem fogadta el. Van ugyan a megyei interimár-bizottságnak két magyar anyanyelvű tagja, akik közül egyik sem tartozik a magyarság kötelékébe. Az egyik Otrobán Nándor olaszteleki földbirtokos, aki a román liberális párt tagja, s legutóbb e pártnak volt képviselőjelöltje. A másik Kulcsár Ferenc, az udvarhelyi állami líceum tanára, szintén nem tartozik a Magyar Párt kötelékébe. Abban a megyében tehát, ahol a magyarság aránya az 1920. évi román hivatalos adatok szerint is

meghaladja a 93%-ot, a Magyar Pártba tömörült magyar lakosságnak egyetlen tagsági helyet akart csak juttatni a kormány. Az Udvarhely megyei magyarság ezt az alimizsnát azonban kénytelen volt visszautasítani. Háromszék megyében, ahol a magyarság aránya 1920-ban 78,6% volt, s ahol az 1930. február 5-i választás alkalmával a magyarság mind a 30 megyetanácsi helyet megszerezte, ez idő szerint a 9 tagú megyei interimár-bizottságban a Magyar Pártba tömörült magyar lakosságnak egyetlen képviselője sincs. Montag Imre liberálistársa Zsidón kívül Kovásznai Gábor és Miskolczi Kálmán, mindketten református vallásúak, az Averescu-párt tagjai, s így a magyarság politikai és erkölcsi kötelékén kívül állanak; Gábor Dezső római katolikus vallású bizottsági tag szintén nem tagja a Magyar Pártnak. Csík megyében - ahol 1930-ban egyezményes lista alapján a magyarság 24 tagsági helyet szerzett meg a 30-ból - az interimár-bizottságnak 4 magyarpárti tagja van. Dr. Adler Miklós kórházi orvos cionista, Mayer János állami főgimnáziumi tanár római katolikus. vallású bizottsági tag nem tartozik a magyarság politikai és erkölcsi kötelékébe, magát a legutóbbi népszámláláskor román nemzetiségűnek vallotta, s így a 2 román bizottsági tag mellett őt vesszük a 3. román tagnak. A parlamenti választások alkalmával a kormány bizalmi embere és tevékeny kortese volt Krausz Jenő kereskedő, csíkszentdomokosi lakos, római katolikus vallású, ugyancsak nem tagja a Magyar Pártnak, s a magyarság erkölcsi kötelékén is kívül áll. Végeredményben ebben a 77,4%-os magyar lakosságú megyében a magyar bizottsági tagok kisebbségben vannak.

Az 52,5% -os magyar lakosságú Maros-Torda megyében a kormány mindössze 2 helyet juttatott a magyarságnak. Dr. Barabásy Albert unitárius vallású ügyvéd és dr. Rozsnyai György református vallású földbirtokos azonban a megyei magyarpárti tagozat utasítására a kinevezést nem fogadták el, mert a 2 tagsági hely távolról sem fedti a megye magyarságának arányát.

A 32,9%-os Brassó megyében egyetlen magyar tagja sincs az interimár-bizottságnak. Ugyanez a helyzet a 29,9%-os magyar lakosságú Szatmár megyében is.⁶

De nem fedti a magyar lakosság arányát a Szilágy megyei 31,2% magyarság részére biztosított 1, a Bihar megyei 35,2% magyarság részére biztosított 2, az Arad megyei 24,7% magyarság részére biztosított 1, a Kolozs megyei 30,1% magyarság részére biztosított 1 interimár-bizottsági hely sem.

Az erdélyi interimár-bizottságokba kinevezett 169 tagból végeredményben: a 137 román a tagok 81,1%-át - ha pedig a magyarság politikai és erkölcsi kötelékén kívül álló 8 renegát tagot is ideszámítjuk 85,8%-át - a 11 magyar 6,5%-át, a 8 német 4,7%-át, az 5 zsidó pedig 3%-át teszi.

II. A városi interimár-bizottságok

Sorszám	Városok	Tagjainak száma összesen	Román	Német	Magyar (OMP tagja)	A magyarság erkölcsi-politikai kötelékébe nem tartozó magyar	Zsidó	A magyar lakosság aránya %-ban 1920-ban
1. Törvényhatósági jogú városok (Municípiumok)								
1.	Kolozsvár	9	7	-	1	-	1	49,8
2.	Nagyvárad	9	7	-	2	-	-	59,4

3.	Arad	9	7	-	1	-	1	63,0
4.	Temesvár	9	5	1	2	-	1	31,7
5.	Marosvásárhely	9	6	-	2	1	-	74,8
6.	Szatmárnémeti	5	4	-	7	1	-	67,0
7.	Brassó	9	5	3	-	1	-	37,5
8.	Nagyszeben	9	4	5	-	-	-	13,1
		68	45	9	8	3	3	

2. Megyeszékhelyű városok

9.	Gyulafehérvár	7	5	-	1	-	1	21,2
10.	Beszterce	?	?	?	?	?	?	10,5
11.	Csíksereda	7	3	-	2	1	1	73,2
12.	Fogaras	7	-	6	1	-	-	36,5
13.	Sepsiszentgyörgy	7	4	-	-	2	1	83,5
14.	Déva	a választott városi tanács nincs felosztatva						
15.	Dicsőszentmárton	5	4	-	1	-	-	61,0
16.	Segesvár	a választott városi tanács nincs felosztatva ⁸						

17.	Dés	a választott városi tanács nincs felosztatva						
18.	Torda	7	4	-	3	-	-	59,4
19.	Székelyudvarhely	7	6	-	-	1	-	94,7
20.	Oravica	7	6	1	-	-	-	6,8
21.	Lugos	7	6	1	-	-	-	21,1
22.	Máramarossziget	7	4	-	1	-	2	27,7
23.	Zilah	7	5	-	1	1	-	78,1
		75	47	8	10	5	5	
3. Nem megyeszékhelyű városok								
24.	Nagyenyed	5	4	-	1	-	-	73,0
25.	Abrudbánya	?	?	?	?	?	?	15,8
26.	Szászsebes	a választott városi tanács nincs felosztatva						
27.	Naszód	5	5	-	-	-	-	17,7
28.	Gyergyószentmiklós	5	2	-	-	3	-	92,6
29.	Kézdivásárhely	5	3	-	2	-	-	96,5
30.	Hátszeg	5	4	-	1	-	-	17,8

31.	Vajdahunyad	5	4	-	1	-	-	46,8
32.	Szászváros	5	3	1	1	-	-	20,9
33.	Petrozsény	a választott városi tanács nincs felosztatva						
34.	Balászfalva	a választott városi tanács nincs felosztatva						
35.	Erzsébetváros	5	3	1	1	-	-	46,6
36.	Szászrégen	a választott városi tanács nincs felosztatva						
37.	Medgyes	a választott városi tanács nincs felosztatva						
38.	Szamosújvár	5	5	-	-	-	-	31,1
39.	Nagyszalonta	5	3	-	-	2	-	88,4
40.	Belényes	11	8	-	2	1	-	30,1
41.	Resicabánya	a választott városi tanács nincs felosztatva						
42.	Karánsebes	5	4	1	-	-	-	4,9
43.	Orsova	5	4	1	-	-	-	13,3
44.	Nagybánya	5	4	-	1	-	-	46,2
45.	Felsőbánya	5	4	-	-	1	-	50,1
46.	Nagykároly	5	4	1	-	-	-	21,8

47.	Szilágysomlyó	5	4	-	-	1	-	49,7
48.	Lippa	5	3	2	-	-	-	25,3
49.	Bánffyhunrad	?	?	?	?	?	?	
		96	71	7	10	8	-	
Összegezés:								
a)	Tvhj. városokban	68	45	9	8	3	3	
b)	Megyeszékhelyű városokban	75	47	8	10	5	5	
c)	Nem megyeszékhelyű városokban	96	71	7	10	8	-	
	Együtt	239	163	24 ⁹	28	16	8	

A városok interimár-bizottságaira vonatkozólag az alábbi megállapításokat eszközölhetjük:

A 49-ből 6 erdélyi városban a tanács nincs feloszlatva, 3 város interimár-bizottságának adatai hiányzanak. A többi 40 városban az interimár-bizottság tagjainak 68,1%-a román, (melyhez hozzászámítva a 6,6%-ot kitevő magyar renegátot, ez a szám 74,7%-ra emelkedik), 11,7%-a magyar, 10%-a német és 3,5%-a zsidó.

Megállapíthatjuk, hogy a városokban még kevésbé van számarányának megfelelően képviselve a magyarság az interimár-bizottságokban, mindenütt majorizálják a román tagok. Különösen szembeűnő ez Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, Marosvásárhely és Szatmárnémeti tvhj. városokban, ahol a magyarság még az 1920. évi hivatalos adatok szerint is legalább felét teszi ki a lakosságnak.

A Székelyföldi városok közül a 95%-os magyarságú Székelyudvarhelyen az interimár-bizottság elnöke dr. Réti, volt római katolikus pap, a magyarelles Hargita című lap szerkesztője, román nemzeti párti. Ehhez a renegáthoz - aki terjesztette és feldicsérte lapjában a Hajdó Márton-féle vallás- és egyházellenes Villám című röpiratokat - a magyarságnak természetsszerűleg semmi köze nincs. Magyar tagja e városban az interimár-bizottságnak nincs. Gyergyószentmiklós közel 93%-os magyar lakossága is teljesen képviselet nélkül maradt, mert az ottani interimár-bizottság elnöke dr. Makay Domokos ügyvéd, továbbá Sáska Andor örmény katolikus kereskedő és Pongrácz Elek a magyarság erkölcsi és politikai kötelékén kívül állanak. Ugyanez a helyzete Nagyszalonta 88%-os magyar lakosságának is, ahol Kovács Béla tanár a liberális párt tagja, dr. Kálmándy János - a másik "magyar" tag - pedig a Magyar Párthoz nem tartozik. Az 50%-ában magyar lakosságú Nagybánya városban a magyarságot egyetlen tag képviseli. Az ugyancsak 50%-ában magyar Szilágysomlyó város interimár-bizottságában pedig Sámonek Gotthardt

járásí erdőgondnok, aki nem tagja a Magyar Pártnak, szerepel a nemzetkisebbség képviselőjeként.

*

* *

A magyar nemzetkisebbség szempontjából ilyen sérelmesen összeállított interimár-bizottságok pedig ugyanolyan jogokkal vannak felruházva, mint a választott tanácsok. Uralmuk idején költségvetést szavazhatnak meg, s - amint arra Hegedüs Nándor rámutatott a törvény képviselőházi tárgyalásakor - "még az autonómia látszatának megtartása nélkül is azt lehet a lakossággal csinálni, ami ezeknek a kiváltságos uraknak tetszik. Mindnyájan az interimár-bizottságok jobbágyai leszünk, adózhatunk és fizethetünk. A liberális párt 1925. évi törvénye kétségtelenül liberálisabb szellemű volt, mert ott az interimár-bizottságok költségvetést nem szavazhattak meg, a Maniu-törvény szerint pedig az átmeneti idő elteltével tisztviselői kinevezéseket sem eszközölhettek. Most tíz hónapig szabad vadászterület lesz az ország..., de nézetünk szerint ezt a terminust bizonyára újból meg fogják hosszabbítani, hogy kinevezett urak rendelkezzenek legvitálisabb életérdekeink felett".

Jegyzetek

1 a) Brătianu Ionel liberális párti kormányzata alatt keletkezett "Lege pentru unificarea administrativă". Promulgată cu decret regal No. 1972 din 13 Iunie 1925 și publicată în Monitorul Oficial nr. 14 din 14 Iunie 1925. b) "Lege pentru organizarea administrațiunii locale" din 3 August 1929, publicată în Monitorul Oficial din 3 August 1929, mely Maniu nemzeti parasztpárti kormányzata alatt keletkezett. c) "Lege pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea administrațiunii locale și din legea organizării administrațiunii municipiului București". Promulgată cu decret regal nr. 2536 din 14 Iulie 1932 și publicată în Monitorul Oficial partea I-a nr. 162 din 16 Iulie 1931, mely Iorga jelenlegi kormányzatának alkotása.

Igen érdekes dr. *Onisor Victor* egyetemi tanárnak 1930-ban megjelent "Román közigazgatási jog" (Tratat de drept român. Editia a II-a București. Cartea Românească. 1930. Pag. 944.) c. munkájában "a tanácsok feloszlata, az interimár-bizottságok" c. fejezethez tartozó jegyzetben található - jellemző - vélemény: "Láttunk eseteket, az utolsó 10 év alatt, hogy amikor más politikai párt került uralomra, a parlament első ülésén hatályon kívül helyezte az előző kormány által alkotott s most nem konvenióáló törvényeket, vagy az előző törvényt egyetlen szakaszos intézkedéssel felfüggesztette, és így szabad kezét nyert.

Törvényeink állandóságát az államszervezet nagy kérdéseiben a megalkotott intézményeket illetően a politikai pártok közötti megegyezésben látnám, melynek alapján egyik párt se tekintse azokat - amíg hatalmon van - helyzetere erősítésére szolgálónak, hanem a nemzet közös patrimoniumának. Azonban nálunk minden egyes politikai párt, amint uralomra kerül, mindazt eltávolítja, ami elődje erejét növelte. A helyi közigazgatás tanácsainak választása nem kellene egyetlen párt erejének növelését se szolgálja, hanem a helyi érdekek képviselői az összes pártokból kellene választassanak, s a helyi közigazgatás működésében nem volna helye a pártpolitikának, hanem a jól felfogott közérdek politikája kellene érvényesülnön. Ezért szükséges országunk erkölcsének megváltoztatása. Csak ez a változás hozhat javulást közigazgatási szervezetünkben" (i.m. 180.).

2 Az 1931. július 14-i közigazgatási reformtörvény egyetlen szakaszának B pontja az utolsó bekezdésében ui. kimondja, hogy: "a megyék, községek és municípiumok (törvényhatósági jogú városok) tanácsainak új választása azután fog megtörténni, hogy a minisztertanács határozata megállapította, miszerint ebben a törvényben foglalt rendelkezések foganatosítása befejezést nyert, anélkül azonban, hogy ez a határidő a törvény kihirdetésétől számított tíz hónapot meghaladná".

3 Megjelent a Magyar Kisebbség 1931. augusztus havi 15-16. számának 581-588. oldalain, idézett hely 587.

4 A szenátusban *Sándor József* adott kifejezést a Magyar Párt tiltakozásának az 1931. június 25-i ülésén (beszédét a Monitorul Oficial Partea a III-a Desp. Senatului. No. 4 din 4 Iulie 1931. 155-156. oldalai tartalmazzák).

5 Az adatgyűjtés kizárólag a Iorga-kormány által kinevezett interimár-bizottságokra vonatkozik. A régebbi kormányok alatt működött interimár-bizottságok hasonló adatai nem állanak rendelkezésre, ilyen irányban adatgyűjtés annak idején nem történt, utólag pedig a remény legkisebb szikrája sem volt meg ahhoz, hogy a vonatkozó adatok beszerezhetők lettek volna. Ennek eredményében összehasonlításokat sem eszközölhettünk, bármennyire kívánatos és érdekes lenne megállapítani azt, hogy a változó kormányok milyen mértékben mellőzték a magyar kisebbségi nemzetet legegységibb jogai egyikének: saját helyi érdekeinek képviseletében.

6 1932. február 3-án ezt is feloszlatták. (A szerk.)

7 1932. január 12 óta a Magyar Párt hozzájárulásával helyet foglal a bizottságban Dénes Sándor. (A szerk.)

8 1932. január 12. óta a Magyar Párt hozzájárulásával helyet foglal a bizottságban dr. Kiss Endre és Thurner Bertalan. (A szerk.)

9 1932. január 11-én ezt is feloszlatták. A kinevezettek között van Gábor István az OMP tagozati titkára. (A szerk.)

10 A szatmári újonnan belépettekkkel 26. (A szerk.)

- Bodó Barna: Választás és váltás
- Jakabffy László: Egy vélemény Biharból
- Ráduly Róbert: Szövetség az önkormányzatokban
- Szász Jenő: RMDSZ és médiadiktatúra
- Bárdi Nándor: Választások a két világháború közti romániai magyar kisebbségpolitikában
- A romániai magyar és német népkisebbség parlamenti képviselőinek számadatai kilenc választásról
- Dr. Fritz László: A közigazgatási választások eredményei
- Dr. Fritz László: A Iorga-kormány "interimár-bizottságai" és a magyar nemzetkisebbség
- A Magyar Párt paktumtárgyalása
- [Ugron Istvánnak, az OMP elnökének lemondása]
- Önkormányzati választások 1996-2000. A megyei tanács megválasztása
- A megyei tanács megválasztása
- Önkormányzati választások 1996-2000
- A helyi tanács megválasztása
- Önkormányzati választások 1996-2000
- Polgármesterek megválasztása
- Székely István: Cselekvési alternatívák 2001 tavaszán
- Jürgen Habermas: Az európai nemzetállam és a globalizáció hatásai
- Romániai magyar választók 2000 szeptemberében
- Demeter M. Attila: Negatív és pozitív szabadság, liberalizmus és kommunitarizmus
- Győri Szabó Róbert: A parlamenti pártok és az alapszerződések (1994-1997)
- Horváth Krisztina: A Hasan és Chaush c. Bulgária ügy és a kisebbségi jogok védelme, avagy a muftik törlik át a hallgatás falát?
- Varga Attila: Állam és egyház viszonyrendszerének elemzése
- Boga Emese: Az ígéret mint árucikk
- Fákó Péter: A gazdasági növekedés alakulása Romániában (1991-1997)
- A nemzetiségi irodalom válogatott bibliográfiája
- Bognár Zalán: Róluk, de nélkülük...

(c) Jakabffy Elemér Alapítvány, Media Index Egyesület 1999-2004
Impresszum | Médiaajánlat | Adatvédelmi záradék